

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
c/o Regeringskansliet
10333 Stockholm

Begäran om yttrande över remiss av slutbetänkande förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden, SOU 2023:20, svar senast 2023-12-15

Er beteckning: LI2023/02507

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Gotlands län ser positivt på att etablera ett funktionellt marint skydd med syftesenliga regleringar som inkluderar begränsningar av fisket i Egentliga Östersjön. Däremot krävs det att skyddet är adaptivt eftersom naturmiljön inte är statisk, vilket även inkluderar mänsklig aktivitet. Ett generellt förbud mot bottentrålning i skyddade områden enligt Miljöbalkens kapitel 7 innanför trålningsgränsen i Sveriges territorialhav medför inga stora konsekvenser för gotländska yrkesfiskare men Länsstyrelsen ställer sig frågande till om ett sådant förbud alltid kommer vara syftesenligt.

Eftersom utredningen inte redogjort för vilka områden som kommer beröras, med tillhörande syfte, anser Länsstyrelsen det svårt att genomföra en god förankring hos intressegrupper. Att skapa acceptans för ett beslut kräver en viss nivå av information, något som saknas i denna utredning.

Utöver detta kan ett generellt totalförbud mot bottentrålning även förhindra acceptans för framtida skydd eftersom skyddet i sig medför automatiskt förbud mot bottentrålning. Om ett sådant skyddat område avser skydda bevarandevärden som ej hotas av bottentrålning blir skyddet starkare än vad syftet kräver, något som inte är förenligt med miljöbalken och kan leda till att acceptans för ett sådant inrättande ej uppnås.

Synpunkter på förslaget

Länsstyrelsen anser att förfarandet skiljer sig markant från övrig förvaltning av skyddade områden vilket riskerar att skapa frågor och till viss del påverka förtroendet för förvaltningen av skyddade områden. Exempelvis måste det anses som märkligt att det varken i utredningsdirektiven eller i remissen inte hänvisas till någon analys som visar att den bottenrålning som i dag bedrivs i marina skyddade områden innanför trålgränsen motverkar syftet med skyddet av berörda områden och att det är nödvändigt med ett bottenrålningförbud för att lösa problemet - det vill säga, hur stort är problemet idag? Enligt remissen förekommer bottenrålning i marina skyddade områden innanför trålgränsen för närvarande i huvudsak i Kosterfjorden, Gullmarsfjorden, samt i Kalix yttre skärgård och Bergöfjärden i Bottenviken. I Egentliga Östersjön bedrivs ingen bottenrålning i de marina skyddade områdena innanför trålgränsen.

Å andra sidan är det tillåtet i dagsläget att bedriva bottenrålning i skyddade områden som skulle motverka syftet med områdesskyddet. En förändring i fiskeaktivitet skulle då leda till förstörelse av dessa värdefulla miljöer. Utifrån det perspektivet är ett totalförbud mot bottenrålning relevant. Däremot blir det problematiskt vid inrättande av nytt skydd där syftet inte hotas av bottenrålning. Länsstyrelserna har åtagit sig, att i enlighet med planen för marint områdesskydd i Egentliga Östersjön, skydda en större länsareal jämfört med idag. Av detta förslag på generellt förbud blir då många av dessa områden uteslutna från bottenrålning per automatik, vilket kan leda till en bristande acceptans bland intressenter och resultera i ett försvårat genomförande av områdesskyddet i länet.

Länsstyrelsen i Gotlands län har i sitt tidigare remissvar avseende Havs- och vattenmyndighetens förslag påpekat att införandet av ett generellt förbud mot bottenrålning skulle strida mot principen att inte vidta mer kraftfulla åtgärder än vad som krävs för att uppnå syftet med det skyddade området - en princip som är central för områdesskyddsarbetet. Arbetet med fiskeregleringar i marina skyddade områden utgår i dag från att endast nödvändiga åtgärder vidtas för att uppnå syftet med skyddet. Länsstyrelsen anser att det är ett bra arbetssätt som skapar en större acceptans och en mer ändamålsenlig reglering av fisket i stället för generella förbud, något som Länsstyrelsen står fast vid.

Länsstyrelsen konstaterar liksom Länsstyrelsen i Västra Götaland att ett generellt förbud skulle innebära en omvänd systematik jämfört med i dag. Inga andra näringar/intressen hanteras på detta sätt i arbetet med naturreservat. Det finns till exempel inget generellt förbud mot skogsbruk i samtliga skyddade områden på land. Länsstyrelsen anser liksom Länsstyrelsen i Västra Götaland att det vore mycket lättare för processen med att inrätta marina skyddsområden, om det i stället framgår av beslutet att fisket behöver regleras för att uppnå syftet med skyddet och att det ska göras genom fiskerilagstiftningen.

Att arbeta i dialog med berörda parter enligt den process för fiskeregleringar som Havs- och vattenmyndigheten har tillämpat sedan några år tillbaka är enligt länsstyrelsens mening viktigt för acceptansen och därmed efterlevnaden av regleringarna. Det ger mer välvägd beslut och möjlighet till en adaptiv förvaltning. Länsstyrelsen ser en risk med att detta arbete försvåras med ett generellt förbud mot bottentrålning i skyddade områden. Det kan också finnas en risk att arbetet med inrättande av nya marina skyddade områden påverkas om det råder ett generellt förbud. Exempelvis kan det finnas en risk att många marina skyddade områden inrättas i områden innanför trålgränsen för att det då per automatik blir ett generellt förbud mot bottentrålning.

Synpunkter berörande ersättning

Gällande ersättningsfrågan ställer sig Länsstyrelsen frågande till diskrepansen mellan ersättning för ingrepp som görs av naturvårdsskäl via miljöbalken kontra ingen ersättning för ingrepp som görs av fiskevårdsskäl via fiskelagstiftning.

Bakgrundsinformation

Utredningen har pågått under flertal år och Länsstyrelsen i Gotlands län har givits möjligheten tidigare i processen att lämna synpunkter. Länsstyrelsen yttrade sig den 25 februari 2021 (dnr 4825-2020).

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Anders Flanking med handläggare Alexandra Colbing som föredragande. I framtagandet av detta beslut har även länsfiskekonsulenten Andreas Pettersson och chef för miljö- och vattenenheten Stefan Persson medverkat.

Beslutet är signerat digitalt och saknar därmed underskrift.